PIT-2 u przedsiębiorcy w 2026 r. i kwota zmniejszająca

Sobota, 7 listopad 2026, 11:07, autor: Fakturowo.pl

Prowadzenie firmy nie wyklucza złożenia PIT-2 pracodawcy lub zleceniodawcy. Trzeba jednak odróżnić pomniejszenie zaliczki przez płatnika od rozliczania podatku z działalności. Przy skali podatkowej kwota zmniejszająca jest już uwzględniana w obliczaniu własnych zaliczek. Jej równoległe stosowanie przy wynagrodzeniu może więc oznaczać dopłatę w zeznaniu rocznym. Wyjaśniamy zasady obowiązujące 7 listopada 2026 r.

Czy przedsiębiorca składa PIT-2 do rozliczania swojej firmy?

Nie. Przedsiębiorca nie składa PIT-2 samemu sobie ani urzędowi skarbowemu po to, aby uwzględniać kwotę zmniejszającą w zaliczkach od dochodu z działalności. Jeżeli rozlicza firmę według skali podatkowej, uwzględnia tę kwotę przy samodzielnym obliczaniu podatku. Nie potrzebuje do tego oświadczenia dla płatnika.

PIT-2 ma inne zastosowanie: pozwala przekazać oświadczenia i wnioski podmiotowi, który oblicza i pobiera zaliczkę od wypłacanego przedsiębiorcy świadczenia. Może to być pracodawca, gdy właściciel firmy jednocześnie pracuje na etacie, albo zleceniodawca, jeżeli rozlicza jego umowę jako działalność wykonywaną osobiście. Sam fakt otrzymywania pieniędzy od innej firmy nie oznacza jeszcze, że ta firma jest płatnikiem PIT.

Jeżeli przedsiębiorca wystawia klientowi fakturę za usługę wykonywaną w ramach działalności, klient co do zasady nie oblicza zaliczki od tej należności. Nie składa się mu więc PIT-2 w celu pomniejszania podatku od faktury. Podatek z tego przychodu rozlicza sam przedsiębiorca, zgodnie ze swoją formą opodatkowania.

Ile wynosi kwota zmniejszająca i komu przysługuje?

W skali podatkowej kwota wolna wynosi 30 000 zł rocznie, a kwota zmniejszająca podatek — 3600 zł. Wynika ona z zastosowania stawki 12% do kwoty wolnej. Jest to jedna kwota dla podatnika, a nie osobny limit dla każdego etatu, zlecenia czy działalności gospodarczej.

Przy poborze zaliczek przez płatnika miesięczne pomniejszenie może wynosić 300 zł, 150 zł albo 100 zł. Odpowiada to odpowiednio 1/12, 1/24 albo 1/36 rocznej kwoty zmniejszającej. Oświadczenie o stosowaniu pomniejszenia można złożyć nie więcej niż trzem płatnikom. Łączne miesięczne pomniejszenie stosowane przez płatników nie może przekraczać 300 zł.

Nie jest to zwrot gotówki niezależny od wysokości podatku. Jeżeli zaliczka przed pomniejszeniem jest niższa od wskazanej kwoty, płatnik może obniżyć ją najwyżej do zera. Niewykorzystanej w ten sposób części nie wypłaca pracownikowi ani zleceniobiorcy jako dodatkowego świadczenia. Ostateczne wykorzystanie kwoty zmniejszającej następuje w rozliczeniu rocznym.

Co zmienia forma opodatkowania działalności?

Najważniejsze jest ustalenie, czy dochód z firmy podlega skali podatkowej. PIT-2 nie zmienia wybranej formy opodatkowania i nie pozwala zastosować kwoty wolnej do przychodów lub dochodów, dla których przepisy jej nie przewidują.

Forma opodatkowania firmy	Kwota zmniejszająca przy rozliczaniu firmy	Znaczenie PIT-2 przy dodatkowym etacie lub zleceniu
Skala podatkowa	Jest uwzględniana w obliczaniu podatku od działalności.	Można złożyć oświadczenie płatnikowi, ale równoległe pomniejszanie może spowodować dopłatę roczną.
Podatek liniowy	Nie pomniejsza podatku liniowego.	Może służyć pomniejszaniu zaliczek od odrębnych dochodów opodatkowanych skalą.

Forma opodatkowania firmy	Kwota zmniejszająca przy rozliczaniu firmy	Znaczenie PIT-2 przy dodatkowym etacie lub zleceniu
Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych	Nie pomniejsza ryczałtu od przychodów firmy.	Może służyć pomniejszaniu zaliczek od odrębnych dochodów opodatkowanych skalą.

Przedsiębiorca na podatku liniowym, który równocześnie pracuje na etacie, może zatem korzystać z miesięcznego pomniejszenia u pracodawcy. Dochód liniowy nie zużywa kwoty wolnej właściwej dla skali. Nie oznacza to jednak możliwości odliczenia niewykorzystanej części tej kwoty od podatku liniowego. Podobnie nie można odjąć jej od ryczałtu należnego od przychodów z działalności.

Czy przy firmie na skali można jednocześnie złożyć PIT-2?

Tak. Uzyskiwanie dochodów z działalności gospodarczej opodatkowanej skalą nie wyklucza złożenia płatnikowi oświadczenia o stosowaniu pomniejszenia. Nie obowiązuje zasada, że samo prowadzenie takiej firmy odbiera prawo do PIT-2 u pracodawcy. Trzeba jednak oddzielić dopuszczalność złożenia oświadczenia od skutków finansowych jego zastosowania.

Zaliczki z działalności na skali oblicza się narastająco od początku roku, z uwzględnieniem kwoty zmniejszającej w mechanizmie obliczania podatku. Przedsiębiorca nie dzieli tej kwoty w firmie na miesięczne części po 100 zł czy 150 zł na zasadach właściwych dla płatników. Wskazanie pracodawcy pomniejszenia o 150 zł nie oznacza więc, że w działalności należy automatycznie przyjąć pozostałe 150 zł miesięcznie.

Jeżeli zarówno rozliczenie działalności, jak i zaliczki pobierane z wynagrodzenia uwzględniają kwotę zmniejszającą, suma zaliczek może być niższa od podatku należnego za rok. W zeznaniu dochody z działalności na skali oraz z etatu są rozliczane łącznie, a kwota zmniejszająca pozostaje jedna. Przedsiębiorca, który chce ograniczyć ryzyko takiej dopłaty, może nie wnioskować o pomniejszenie u płatnika albo wycofać wcześniej złożone oświadczenie.

Sama dopłata wynikająca z prawidłowego stosowania tych zasad nie oznacza błędu w rozliczeniu. Jest różnicą między podatkiem rocznym a wpłaconymi lub pobranymi zaliczkami. Osobną przyczyną dopłaty może być przekroczenie progu skali po zsumowaniu dochodów z kilku źródeł — nawet wtedy, gdy kwota zmniejszająca nie była stosowana równolegle.

Jak wygląda to na konkretnych liczbach?

Anna przez cały 2026 r. prowadzi działalność na skali i pracuje na etacie. Jej roczna podstawa obliczenia podatku z firmy wynosi 60 000 zł, a z etatu również 60 000 zł. Dla przejrzystości przykładu zakładamy brak innych dochodów i ulg oraz to, że podane kwoty uwzględniają już właściwe koszty i odliczenia.

Podatek obliczony od samej podstawy z działalności wynosi 3600 zł: 60 000 zł × 12% − 3600 zł. Jeżeli pracodawca przez 12 miesięcy stosował pomniejszenie po 300 zł, suma zaliczek od etatu w tym uproszczonym przykładzie również wyniesie 3600 zł. Łącznie daje to 7200 zł zaliczek.

W zeznaniu rocznym podstawy trzeba jednak połączyć. Podatek od 120 000 zł wynosi 10 800 zł: 120 000 zł × 12% − 3600 zł. Różnica do zapłaty to 3600 zł. Nie wynika ona z braku prawa do złożenia PIT-2, lecz z tego, że w zaliczkach uwzględniono pomniejszenie przy dwóch źródłach dochodu, a w podatku rocznym przysługuje ono tylko raz.

Jak podzielić pomniejszenie między kilku płatników?

Podatnik może wskazać jednemu płatnikowi 300 zł miesięcznie, dwóm po 150 zł albo trzem po 100 zł. Wybór powinien uwzględniać rzeczywiste wypłaty. Gdy w jednym miejscu zaliczka jest niewielka, część wskazanego pomniejszenia może nie zostać wykorzystana w danym miesiącu.

Przykładowo przedsiębiorca na ryczałcie, który ma dwa etaty, może wskazać każdemu pracodawcy pomniejszenie o 150 zł. Może też wskazać jednemu 300 zł, a u drugiego nie korzystać z pomniejszenia. Nie powinien natomiast pozostawiać u obu pracodawców oświadczeń o stosowaniu po 300 zł. Każdy z nich oblicza zaliczkę na podstawie otrzymanych informacji i nie musi znać dyspozycji złożonej drugiemu.

Jeżeli ten sam płatnik wypłaca jednej osobie wynagrodzenie z kilku tytułów, nie tworzy to osobnego limitu pomniejszenia dla każdego tytułu. Nie można uzyskać u jednego podmiotu dwóch pełnych pomniejszeń tylko dlatego, że zawarto z nim zarówno umowę o pracę, jak i umowę zlecenia.

Kiedy użyć PIT-2, PIT-2A, a kiedy PIT-3?

Formularz zależy od rodzaju płatnika i wypłacanego świadczenia, a nie od tego, czy podatnik ma firmę. PIT-2 jest właściwy między innymi w relacji z pracodawcą i zleceniodawcą. Zawiera również inne oświadczenia i wnioski podatnika, dlatego złożenie formularza nie musi oznaczać skorzystania ze wszystkich dostępnych w nim dyspozycji.

PIT-2A służy do przekazywania odpowiednich oświadczeń i wniosków innym kategoriom płatników, między innymi przy

wypłacie emerytur i rent z zagranicy za ich pośrednictwem oraz określonych stypendiów. PIT-3 dotyczy rolniczych spółdzielni produkcyjnych i innych spółdzielni zajmujących się produkcją rolną. Nie jest to alternatywny formularz dla każdego przedsiębiorcy.

Nie należy również utożsamiać tych druków z rocznymi zeznaniami podatkowymi. Oświadczenie dla płatnika wpływa na pobór zaliczek. Nie zastępuje rozliczenia rocznego ani nie przesądza, jaka będzie ostateczna kwota podatku.

Od kiedy płatnik uwzględni oświadczenie i jak je zmienić?

Oświadczenie można złożyć także w trakcie roku. Płatnik uwzględnia je najpóźniej od miesiąca następującego po miesiącu, w którym je otrzymał. Dla organów rentowych obowiązuje odrębna reguła: najpóźniej od drugiego miesiąca następującego po miesiącu otrzymania. Są to terminy wyrażone w miesiącach, a nie w dniach roboczych lub kalendarzowych.

Jeżeli pracodawca otrzyma oświadczenie 9 listopada 2026 r., powinien zastosować je najpóźniej przy obliczaniu zaliczek za grudzień. Może uwzględnić je wcześniej, jeżeli pozwala na to moment otrzymania dokumentu i przygotowania wypłaty. Nie należy natomiast zakładać, że późniejsze oświadczenie automatycznie zmieni prawidłowo pobrane wcześniejsze zaliczki.

Oświadczenia i wnioski składa się na piśmie albo w inny sposób przyjęty u danego płatnika, na przykład przez udostępniony system kadrowy. Nie trzeba ponawiać ich co roku: co do zasady dotyczą również kolejnych lat podatkowych. Jeżeli zmieniły się okoliczności wpływające na obliczenie zaliczki, podatnik powinien zmienić lub wycofać wcześniejsze oświadczenie.

Co sprawdzić przed kolejną wypłatą?

Najpierw ustal, które Twoje dochody podlegają skali, a które rozliczasz odrębnie. Następnie sprawdź, ilu płatników stosuje pomniejszenie i w jakiej wysokości. Uwzględnij także oświadczenia złożone w poprzednich latach — brak nowego formularza nie oznacza, że poprzednia dyspozycja przestała działać.

Przy działalności na skali przygotuj prognozę podatku od łącznych dochodów, zamiast oceniać sytuację wyłącznie na podstawie miesięcznej wypłaty. Jeżeli chcesz zrezygnować z pomniejszenia u pracodawcy, wycofaj konkretnie tę dyspozycję. Nie musisz przy tym rezygnować z innych prawidłowych oświadczeń zawartych w PIT-2. Zachowaj potwierdzenie przekazania zmiany: data jej otrzymania przez płatnika wyznacza termin zastosowania nowych zasad.

Tagi: pit-2 przedsiębiorca 2026, kwota zmniejszająca podatek, działalność i etat, pit-2a, pit-3, zaliczki pit, kwota wolna